СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 14. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 17 січня, 1934. VOL. XLII. No. 14. Jersey City, N. J., Wednesday, January 17, 1934. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ ОЧЕРКУЄ ДОКЛАДНУ МОНЕТАРНУ ПОЛІТИКУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт вислав до конгресу проклямацію, котра очеркує докладно монетарну політику, якої уряд думає постійно держатися, замість начеркувати її з дня на день.

Коли ця політика буде вповні переведена, то долар буде назад спиратися на золоті, а його вартість у золоті буде виносити 50 до 60 центів.

Конгрес узявся негайно до видання відповідних законів для переведення пляну уряду в життя.

Наскільки вже можна занотувати голоси газет, вони назагал відносяться до проклямації президента прихильно. Передовсім підкреслюють те, що нарешті кінчиться ера сумнівів та що нарід знає, на чому стоїть уряд.

Інакше відкликнулася на проклямацію біржа. Проклямація викликала на ній поважне замішання. Вартість доляра на заграничнім ринку почала падати вниз.

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕКРЕТАР СТЕЙТУ ХВАЛИТЬ ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ КОНГРЕС.

БУЕНАВЕНТУРА (Колюмбія). — Секретар стейту Гол, котрий вертається з Пан-Американського Конгресу в Монтевідео, в Уругваю, у розмові з газетярами латинської Америки виступав остро проти політиків європейських країв.

Кажучи, що Пан-Американський Конгрес поклав собі передовсім за ціль доказати повне ідіотство війни як способу полагоджування міжнародних спорів, він додав, що Европа виказала повну нездібність зрозуміти вагу мира та розвязувати питання мирним способом.

СУД ЗАБОРОНЯЄ ПІКЕТУВАННЯ.

ВИЛКС БАРЕ (Па.). — Суд повіту Лакавана видав тимчасову заборону („інджонкшен") проти пікетування копалень твердого вугля.

Заборону видано в перший день страйку, зарядженого юнією „Юнайтед Антрасайт Майнерс", котра зорганізувалася проти старої „Юнайтед Майн Воркерс оф Америка". Хоча стара юнія противиться страйкови, то проте вона теж була проти видання судової заборони, бо вважала це поважною загрозою для прав робітників.

ЗА ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАСУДЖЕНЦЯ ЗА ПЕРЕСТУПЛЕННЯ ЗНЕСЕНОГО ЗАКОНА.

ВАШИНГТОН. — Між ріжними справами, які мали бути вирішені найвищим судом Злучених Держав, була справа одного мешканця Пенсильвенії, засудженого за переступлення прогибіційного закона. Оборона засудженця доказувала, що засуджений повинен бути звільнений від вини й кари, бо від того часу, як його суджено, знесено прогибіційний закон. Прокураторія стояла на тому, що засуджений повинен відбути кару, бо тоді, як його суджено, не вільно було робити того, що він робив.

На жаль, найвищому судови не прийшлося рішати цього цікавого питання, бо він прийшов до переконання, що не можна вирішувати цеї справи, бо нижчий апеляційний суд ще в цій справі не заявився.

БЕЗРОБІТТЯ СЕРЕД АКТОРІВ.

НЮ ЙОРК. — На вістку, що Адміністрація Горожанських Робіт визначила суму 28,000 долярів на допомогу акторам, до бюра Адміністрації зголосилися понад тисяч безробітних акторів, які заявили свою готовість братися за якунебудь роботу. Сімох урядовців треба було для списування аплікантів.

ТРИ ЧЕТВЕРТИНИ ПОЛІЦІЙНОГО ФОНДУ ЗАМОРОЖЕНО.

НЮ ЙОРК. — Комішенер нюйорської поліції приказав розслідити заряд ріжних фондів поліції, з котрих 750,000 долярів „заморожено".

„Заморожені" гроші належать до фонду, призначеного на допомогу вдовам і сиротам полісменів, убитих підчас виконування своїх обовязків.

БАНДИТСЬКІ НАПАДИ НА БАНКИ.

ШІКАГО. — Три бандити напали на Фирст Нешенел Бенк оф Іст Шікаго, Індіяна, та забрали 20,000 долярів готівкою. Коли поліція заступила їм дорогу, вони вбили стрілами одного полісмена та втекли. Поліція каже, що провідником бандитів був відомий бандит з Індіяни, Джан Ділінджер.

У понеділок теж доконано ще одного грабунку. Три молоді бандити, узброєні машиновим крісом, напали на філію банку Корн Ексчендж, закували десятьох урядовців банку, забрали 21,000 долярів готівкою і втекли.

ПЕРЕВОРОТ НА КУБІ.

ГАВАНА. — По перевороті, доконанім минулого тижня, проголошено новим президентом Куби Карльоса Евію.

Маса народу невдоволена з перевороту. Між народом росте горячкова боротьба фракцій. Грозить домашня війна. Студенти й націоналісти не хочуть, попирати нового уряду, який уважують креатурою військових кругів.

Президент Евія вчився в американській школі для воєнних моряків.

БАТЬКА І СИНА ПОВІШЕНО ЗА ВБИТТЯ ФАРМЕРА.

В тюрмі у Форт Саскачеван, Алта., повішено Кенета і Вілляма Мек Лейнів, батька і сина, засуджених на кару смерти за вбиття фармера Парсіля в Менвил, Алта. Парсіл був убитий в ночи 30 вересня 1932, коли створив двері, щоби впустити приїзжого.

Молодший Мек Лейн пішов на шибеницю перший. Батька повішено 22 мінут пізніше. На смерть відпроваджував їх офіцир Армії Спасення.

Смерть Мек Лейнів закінчила одну з тих історій, якими всплавилася канадійська кінна поліція, а саме, що вона має знайти свого чоловіка. Мек Лейнів знайдено аж в Ноксвіл, Тенесі, в Злучених Державах.

НАЙСТАРША ПОДОБА ХРИСТА.

На терені давньої Сирії, що була ще в перших століттях нашої ери самостійним королівством з повною свободою віри, відкопали недавно невеличкий старохристіянський храм з II. ст. по Хр. Велика історична вартість його в тім, що на стінах збереглися ще найстарші досі мозаїкові образи Христа, з чого ясно виходить, що вже перші християни мали у своїх церквах образи Бога й святих. Отже не мають рації іконоборці в VIII. ст., а потім реформатори віри й церкви у XVI. ст., коли перечили цьому та викидали з церков образи.

ПЕРЕДІСТОРИЧНИЙ АРСЕНАЛ.

Для кращої оборони перед ріжними ворогами ставляли люди колись хати на палях серед ріки або в озері. Останки такої оселі відкрили недавно у Боснії, в ріці Іна. Як вода опала дуже низько, показалися серед болота ряди вбитих у дно ріки колів, що підтримували помости з хатами на них. З тих помостів можна було дістатися на беріг кладкою, яку вразі небезпеки витягали на поміст. Та найцікавіше те, що між колами в болоті знайшли дуже багато ріжної зброї ще з бронзової та залізної доби. Це справжній передісторичний арсенал, який вказує на те, що тоді не виробляв кожний для себе зброї, тільки були вже окремі фабрики неї, тому 3000—4000 літ.

НАЙБІЛЬШИЙ САМОХОДОВИЙ ЛЬОМБАРД.

Звичай заставляти самоходи, якщо кому забракне готівки, поширився в Парижі так сильно, що всі дотеперішні льомбарди переповнені. Недавно тому покінчено будову вісімповерхового будинку, в якому буде можна помістити понад 2 тисячі самоходів, котрі будуть уставлені в довгих рядах, в альфабетичному порядку назвищ їх власників. Коли хтось потребує готівки, голоситься до згаданого льомбарду і там одержує третину ціни, на яку оцінять самохід. Знерги такий самохід відповідно консервують і окремим двигачем пересилають його на один з поверхів. За переховування самоходів платиться місячно якусь оплату. Кожного місяця відбувається лїцитація в цьому сучасному льомбарді на невикуплені на час самоходи.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

МОЛОДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОКАЗАВСЯ ГЕРОЄМ.

Сотки горожан Вінніпегу і представники міського уряду й ріжних публичних інституцій та організацій були зібралися в суботу, 25 листопада, м. р., в церкві св. Миколая у Вінніпегу на похороні Стефана Стецюка. Хтож то такий був Стефан Стецюк? Правду сказавши, про нього мало відомо. Якийсь час виглядало навіть, що він буде похований в безіменнім гробі. Всетаки він був би похований як герой, хоч і невідомий. Одначе з деякими труднощами вдалося знайти його імя і воно нині записане у Вінніпегу як імя героя. Тим то й пояснюється участь ріжних визначних людей у його похороні.

Стефан Стецюк, 24-літній Українець, прибув до Канади з 1928 р. Кілька днів тому приїхав до Вінніпегу з Саскачевану, тай замешкав у дешевім бордінг-гавзі, 191 Генрі Аве. У вівторок, 21 листопада м. р., коло пів до пятої рано він побачив, що бордінг-гавз горить. Він не подумав про те, щоби лише втекти, а інші нехай самі ратуються. Він кинувся будити тих, що в будинку спали. Дванацятьом поміг втекти надвір, а потім іще знадвору вернувся пошукати, чи ще хто в середині не лишився. Тоді переміг його дим. Він вже з будинку живий не вийшов, а згорів, упавши напоперек ліжка на поверху. З людей, що були в бордінг-гавзі, ніхто більше не згинув, тільки один 69-літній чоловік осмалив собі лице і руки, коли втікав надвір. Його забрано до шпиталю.

Господар бордінг-гавзу, Луіс Кебедж, оповідає, що Стецюк збудив його з жінкою і поміг повиносити шестеро дітей надвір. Одначе він навіть не знав, як його спаситель називався. Імя його знайдено по релїфовім тикеті, що знайшовся між його річами.

Задля незаперечного геройства Стецюка місто справило йому належний похорон. Три священики відправляли похоронну службу, а над гарною домовиною, найкращою, яку місто могло купити, світилося 12 свічок: по свічці від кождої особи, які він уратував життя.

ЛЮБОВ МІЖ КОРОВОЮ ТА ПСОМ.

У місцевости Донкен у стейті Оклагома, Джан Гочисон має корову, а Нет Гетлин пса. Коли Гочисон вижене корову пастися, то Гетлинів пес Бок сторожить коло неї цілий день і відганяє інших псів. Увечір на часок пес іде додому, а на ніч знову вертається до корови. Колиж часом Бок не прийде на час, та корова починає рикати. І чиж не покохалася корова з псом?...

ШІСНАЦЯТЬ ПАРТІЙ КАНДИДУЮТЬ ДО ПАРЛЯМЕНТУ.

Ще ніколи в Румунії, не було стільки політичних партій і груп, як цього разу. До парляменту виставляють своїх кандидатів під шіснацятьма знаками шіснацять партійних лїст. Як тут зорієнтуватися пересічному виборцеви, коли одна група часто ріжниться тільки тим, що їх усіх обєднує? Обєднує їх одно тільки бажання: правдою, чи неправдою дістатися до парляменту, як не до влади. Хто не осягне 40 процентів голосів в усій державі, не матиме більшости. На це мабуть і обчислене таке величезне число виборчих лїст.

СКОРА КАРА.

Сорок чотири години після того, як три молоді розбишаки ограбили Йосифа Стефанівського з жінкою з Алвена, Саск., були вони вже в дорозі до карного заведення в Принс Алберт, а їх провідника чекали там батоги. Михайло Боднар, провідник шайки, дістав три роки і 10 батогів, його брат Сидір Боднар, 19-літній, дістав два роки і 6 місяців, а Михайло Ковпак, також 19-літній, два роки.

Розбишаки напали на хату Стефановського в понеділок, 20 листопада м. р., вечером. Налякавши чоловіка й жінку вистрілом, вони їх повязали і грозили їм смертю, як не скажуть, де мають сховані гроші. Дістали лише шість долярів, які поділили рівно між собою, перстень і годинник. Кілька годин пізніше член кінної поліції, вживаючи ліхтарні до помочі, був на їх сліді і накінець зловив їх та привіз у середу рано до Саскатуну. Пару годин пізніше відбулася розправа; їх засуджено і відправлено до Принс Алберт.

НАСАМПЕРЕД НИЩИТЬ ЖАЛО.

Скорпіони, яких можна би назвати земними раками, небезпечні своїм отруйним жалом. Про це дуже добре знає маленьке сотворіннячко, зване солїфуґідом. По нашому можна би його назвати самовтіком. Самовтік подібний до величезного павука або руки з розпростертими пальцями. Він часто зводить дуже завзяту боротьбу з чорним азійським скорпіоном, який має від пять до шість цалів довжини.

Коли самовтік бореться із скорпіоном, він підносить свої мохнаті ніжки і ними припиняє удар хвоста скорпіона. Він знає, що скорпіон має в кінчику свого хвоста смертоносне жало. Так він обороняється, аж доки не схопить жала скорпіона. Тоді він з цілої сили жвякає його, аж поки не відгризе. А потім із скорпіоном коротка справа, бо без жала він безборонний.

Дивно стає, як самовтік знає, що смертоносна сила скорпіона знаходиться в його хвості. Чи його мама так навчила? Можна сказати, що так йому каже мама-природа. Таке вроджене знання по вченому називаємо інстинктом. Інстинкт, це одідичення знання й досвід міліонів поколінь. Коли такого вродженого знання самовтік не мав, то він згинув би при першій стрічі із скорпіоном. Такє інстинктове знання проявляє й маленька дитина, коли шукає ротиком маминих грудей.

ЯПОНСЬКИЙ АДМІРАЛ КРИТИКУЄ АМЕРИКУ ЗА ЗБРОЄННЯ.

ТОКІЮ (Японія). — Бувший японський амбасадор до Вашингтону, Дебучі, й інші японські дипльомати та бизнесмени, обзнайомлені з Америкою, розпочали в останніх часах пропаганду в справі вияснення становища Злучених Держав до Японії. Вони казали, що Америка навіть на думці не має виповідати Японії війну.

У звязку з тим розпочала друга сторона кампанію, в якій виказує, що Злучені Держави готуються до війни з Японією, і то на спілку з Совітами. Заступник адмірала японської фльоти, Нобумаса Суегуцу, командуючий фльотою, обговорив у найпопулярнішім японськім журналі морську силу Злучених Держав. Він каже, що Америка стоїть на становищі, що вона мусить мати сильну фльоту, щоби нею забезпечити свою державну політику, свої посілости й торговлю. Це, каже японський представник, противиться духови пакту Келоґа, який виключає війну як засіб національної політики. Крім того, каже далі Суегуцу, Америка є самовистарчальною країною і їй нема потреби держати велику фльоту. Роззброєння зменшує державні тягарі, приносить мир і усуває підозріння. Це правда, каже Суегуцу. Але хто є слабий, той завжди мусить дрижати за свою оборону. А в такім положенню знаходиться Японія.

СОВІТИ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ВОЄННИЙ НАСТРІЙ.

МОСКВА (Росія). — „Правда", совітська урядова газета, друкує письмо робітниці з Ленінграду, яка заповідає, що всі робітниці й робітники підуть до війни за СССР, і не з голими руками, а „з тенками і під охороною заліза".

СОВІТСЬКІ БЮРОКРАТИ.

МОСКВА. — На зїзді комуністичної партії, який зачинає саме наради, предложать таку реформу, що комуністична партія перероби́ться в партію урядовців, порангованих у такий спосіб, як були поранговані урядовці царських часів. Тільки назви будуть інші. Найбільше цікавляться тим, яку то рангу видумають для Сталїна.

ПОВІТРОВА КАТАСТРОФА.

КОРБІНІ (Франція). — Спалився тримоторовий літак „Емерод", гордість французької торговельної повітрової фльоти, який саме прилетів до Франції з французького Індо-Китаю. Разом з ним згоріли 10 осіб, між котрими був і Паскіє, губернатор Індо-Китаю.

БРИТІЙЦІ ЗАДОВОЛЕНІ З ПЛЯНІВ РУЗВЕЛТА.

ЛОНДОН. — Британська преса висловлюється з признанням щодо стабілізаційних плянів президента Рузвелта. Вірять, що його шлях веде до світової монетарної стабілізації.

В ПОЛЬЩІ ШПІОНУЮТЬ.

ВАРШАВА (Польща). — Покінчила самогубством 24-літня дочка одного з визначних польських діячів, зловлена на шпигунстві.

ДОЛЯР ПАДЕ ВНИЗ.

ПАРИЖ. — Як тільки телеграми рознесли зміст заяви президента Рузвелта в справі золота, доляр покотився вниз. Вартує тепер 15.87 франка.

ДАЛІ УСУВАЮТЬ ЖИДІВ.

БЕРЛІН. — Міністер пропаганди, Павло Гебель, видав розпорядок, у якім підкреслює, що є ще багато німецьких фірм, які мають свої філії за границею і там дають заняття Жидам, коли ті місця могли би заняти Німці. Він каже, що задержування Жидів противиться духови наців.

ТРЕБА НОВИХ ЛЮДЕЙ.

БЕРЛІН. — „Фелькішер Беобахтер" містить статтю, в якій вимагає від міністра економії, щоб усунув з міністерства всіх старих урядовців, котрі не можуть зрозуміти ідеї наців. На їх місце повинні прийти молоді.

ФРАНЦІЯ ПІДХОДИТЬ НІМЕЧЧИНУ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Франція взялася за зручний дипльоматичний трик, яким хоче втягнути Німеччину до Ліги Націй, або дістати вільну руку в справі вирішення плебісцитової акції в Сарі. Рада Ліги Націй звернулася до Німеччини, щоби вона вислала своїх представників у справі переговорів щодо того плебісциту. Кажуть, що Німеччина готова зробити несподіванку і таки вислати своїх відпоручників.

ЗЕМЛЕТРУС В ІНДІЇ.

КАЛЬКУТА (Індія).—Землетрус, який навістив Індію, знищив тисячі домів і забрав сотки жертв у людях.

ПОМЕР ГЕРМАН БАР.

МІНІХ (Німеччина). — Помер Герман Бар, славний німецький письменник, відомий у цілому світі. До війни жив в Австрії. Тоді був лїбералом. А по війні став консерватистом.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
-rainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$2.00
Six months	$1.25	На пів року	$1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИЗОВ МОЛОДІ АМЕРИЦІ.

В Ню Гейвен, осідку одного з найбільших і наймодніших американських університетів, трапилася недавно небувала подія. Ґрупа студентів Єйлського університету вийшла на пікетну службу для страйкуючих робітників місцевого сталевого підприємства. Студентів арештовано. Проти них виступили місцеві ґазети. Професори й заряд університету дали їм за це публичну догану. Коли їх поставлено на суд, суддя прочитав їм лекцію за вмішування в несвоє діло та засудив їх на грошеву кару з заміною на арешт. Та суддя при тому називав студентів радикалами й трусами, що було зовсім не до речі при вирішуваню законности їх поступку, і цим обурив на себе багато людей, навіть зпоміж тих, які спершу були проти студентів.

Подія замітна передовсім своєю небувалістю. Досі університетські студенти в Америці в робітничих страйках участи не брали. Як вони робили коли які заворушення, то за свої студентські справи, або за рішення в якійсь „великій" грі між університетами. Коли вони навіть училися про страйкову боротьбу, то вчилися тільки з книжки: нікому й у голову не прийшло доповняти свою освіту активною участю в страйковій боротьбі.

Цей факт міг видатися відорваною подією, яка не має ніде собі рівної, не звязаної з іншими подіями життя. Та тут виступає Волтер Даєк, ґенеральний секретар нюйорської „Вай-Ем-Сі-Ей", і остерігає американський нарід перед загрозою револьти молоді. Він каже, що теперішній стан краю сіє серед молоді зерно революції та що американське громадянство мусить на це звернути спеціяльну увагу. Як розумний, лікар він входить глибше в явище, показуючи на його жерела. Товчком до революційних настроїв серед молоді є теперішня кріза, яку молодь відчуває як брак нагоди заробити на життя конструктивною роботою. Коли молодь, навчившися думати й сповняти якийсь фах, знаходить двері до праці й життя замкнені, вона мимоволі революціонізується, себто думає про радикальні зміни умовин у краю. Карати молодь за такі настрої нічого не поможе. Цим хіба її ще більше розяриться, ще більше зробиться завзятою. Молоді не можна занедбувати. Цеї справи не можна вирішити „бредлайною" ні „лоджінґ гавзом". Справу треба рішити основно: нарід мусить узяти під увагу цілу структуру громадянства та поправити її так, щоби кождий мав рівну нагоду добувати собі засоби на життя конструктивною роботою.

КОНҐРЕС АЗІЙСЬКОЇ МОЛОДІ.

Саме на Різдвяні Свята відбувся в Римі перший студентський паназійський конґрес, у якому взяли участь до пятьсот студентів з ріжних країн Азії, що вчаться по вищих школах Европи. Були серед них щось коло 150 Китайців, 100 Індійців, 100 Арабів з Сирії та Палестини, 40 Японців, кілька десятків Персів, Афґанців, Сіямців і інших.

Звертає увагу перш за все самий факт, що цей конґрес зібрався в Римі, а не деінде. Пояснюється це тим, що Анґлія й Франція мають забагато власних інтересів в Азії, і тому Лондон і Париж відразу усунено з проєктів ініціяторів конґресу, які схилялися до думки скликати конґрес у Берліні, як в місті найбільш центральному і віддавна відданому східним студіям. Але яному східнім студіям. Але яскраво расова політика німецького уряду примусила ініціяторів шукати для конґресу предстатників ріжних азійських рас — іншого місця. Тому прийшов на думку Рим, де саме в тих днях мав бути відкритий також Інститут для студій Середнього й Далекого Сходу.

Ідея Інституту для студій Середнього й Далекого Сходу належить славнозвісному Магатмі Ґанді, який весною минулого року, відвідуючи Рим, висловив бажання, щоби в Римі, як світовому осередку, який у спраявах Азії може бути безстороннім, виникла установа, що знайомилаб Европу і цілий світ зі східньоазійськими проблемами. Мусоліні відразу визнав цю ідею незвичайно корисною для поширення італійських впливів в Азії й 17. лютого м. р. (1933) був ухвалений декрет про фундацію відповідного Інституту, якого відкриття відбулося 26. грудня. А одночасно з відкриттям Інституту відбулося, як ми вже бачили, й відриття паназійського студентського конґресу.

Завдання Інституту є перш за все наукові, але був би наївним той, хто не вбачав би поза цею „наукою" цілком ясних політичних цілей, які підкреслив зокрема факт одночасного відкриття паназійського конґресу.

Цей паназійський конґрес називається „перший". Тимчасом уже 16. грудня в Токіо відбувся таксамо паназійський конґрес молоді, на якому взяли участь коло 2,000 студентів, які представляли Афґаністан, Китай, Манджурію, Монґолію, Персію, Сіям, Туреччину і натурально Японію. Підчас цього дійсно першого паназійського конґресу ухвалено резолюції про „права молодих Азійців на Азію, славну колиску людства". На конґресі були присутні деякі міністри японського уряду й увесь конґрес натурально пройшов під інтелектуальною й духовною ґеґемонією Японців, що претендують відогравати в Азії першу скрипку, і загрожували свого часу протиставити женевській Лізі Націй свою Паназійську Ліґу Націй.

З другого боку, ми знаємо, що й Москва вже давно зорґанізувала спеціяльну комуністичну академію для виховання азійської молоді відповідно до її комуністично-московських рецепт, претендуючи відігравати в інтернаціональному світі Азії першу ролю.

Таким чином молоді націоналісти Азії, що з новою весною народів, звернулися проти европейських кольоніяльних імперій — Анґлії й Франції, котрі немилосерно визискували підбитий їхнім впливам азійський суходіл, побачили себе перед двома новими загрозливими імперіялізмами, тим більше небезпечними, що обидва вони були— або бодай наполовину (Росія), або й цілком (Японія) азійські. Кожному з молодих азійських націоналістів, було ясно, що Японія, а тим більше Росія, дивляться на молоді рухи азійських народів, як лише на засоби для осягнення своїх власних, цілком еґоїстичних цілей.

Отже думка Ґандія, так зручно підхоплена Мусоліні́ем, про створення саме в Римі европейського осередку паназійського руху мала під собою дуже міцні підстави. Італія дійсно не має жадних територіяльних інтересів в Азії, і коли може мріяти про якісь впливи, то лише в площині духовій, або — економічній. Цивілізація, в якій жиє сучасна людскість, фактично давно вже перестала бути монолітною европейською, бо й „світ" не обмежується більше самою Европою, — вона розбилася на кілька ріжнозмістових цивілізацій — европейську, американську, японську, китайську, совітську і інші. З цих суперечностей виникають неминучі конфлікти, і тому перед державними діячами світа, гідними цього імени, виникає проблема — сприяти витворенню вищої синтези цивілізації, в якій могла би жити ціла людскість, і в якій бодай переважали би елементи европейської цивілізації. Так. принаймні говорив Мусоліні в своїй промові на тому паназійському конґресі в Римі:— „Двацять століть тому Рим зреалізував на берегах Середземного моря **єдність Заходу зі Сходом...** Ця єдність була основним мотивом нашої історії. З неї виникла европейська цивілізація. Ця цивілізація **мусить знову зробитись універсальною, або вона загине.** Єдність середземноморської цивілізації, що панувала тоді і над Заходом і над Сходом, тревала століття". Але потім єдність цю розбито, і „знищився всякий духовий звязок творчого співробітництва. Витворилася і поширилася думка про Азію як про ворога Европи, тимчасом як у дійсности можна було говорити лише про спеціяльну психольоґію, деяких країн Европи, що були нездатні, або не хотіли, розуміти Азію. Для них Азія була лише ринком для збуту мануфактури та здобуття сирівців"... Нині Рим і Середземне море, зі своїм фашистівським відродженням, — відродженням, що є особливо спірітуальним, духовим, знову звертається до своєї обєднуючої функції... Як уже кілька разів раніше, в періодах смертельних кріз, цивілізацію світа поратовано через співробітництво Риму й Сходу (тут Мусоліні натякає зокрема на християнство, що прийшло з Азії і поширилося в світі головно через Рим), так і нині в цій загальній крізі цілої системи ліберальних і капіталістичних інституцій і ідей, які не мають більше душі й існують лише як забальсамовані мумії, ми, Італійці й фашисти, бажаємо від цілого серця відновлення тисячелітньої традиції нашого **творчого співробітництва"...**

Таким чином, як пише „Ляворо Фашиста", коментуючи цю промову, Рим знову „почне виконувати свою тисячелітню місію бути мостом між Сходом і Заходом, бути посередником і просвітителем..." З другого боку французький офіціоз „Лє Там" вже турбується тим, що в Римі цим азійським студентам дається повну волю „дискутувати всі проблєми, які їх найбільше цікавитимуть, себто підносити всі ті проблєми, котрі їх непогамований націоналізм ставить уже західньоевропейським націям".

Італійська преса висловлює з цього приводу певність, що часи, коли европейські нації могли поводитися в Азії як господарі, безповоротно минулися. Отже йде справа про те, щоби якнайшвидше наладнати між народами Азії й Европи таке **мирне співробітництво,** яке могло би йти на користь як Европі так і Азії.

Для нас, Українців, цей паназійський рух, а зокрема та роля, яку може відограти в ньому Італія, є особливо цікавий з точки погляду паралїжування в країнах Азії, особливо таких, як Персія, Туреччина й Афґаністан, совітських впливів. З другогож боку ця конкуренційна гра за впливи на азійську молодь поміж фашизмом і большевизмом може мати для нас величезний інтерес, бо, не вважаючи на стільки разів проголошену між Совітами й Італією „приязнь", ідеольоґічна боротьба між ними не тільки не вгаває, а все більше розростається, приймаючи все інші форми. І потретє, цей паназійський рух нам цікавий як доказ того, який ще несталий політичний світ, і як багато ще в ньому **революційного ферменту.** Нам треба бути готовими до великих подій.

Евген Онацький. (Рим).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

БАТЬКИ Й ДІТИ.

Видно, що це питання ворушить американське громадянство, коли серед недільних проповідей самим уже числом постійне поважне місце займають проповіди про відносини між молодю й батьками.

Звичайно проповідники говорять багато підхлібних річей на адресу молоді. Немовби всю надію покладали на молодих людей.

Та деколи виривається голос протесту, до якого теж прислухується той, хто хоче мати безсторонну оцінку життєвих струй:

Ось нюйорський проповідник Чарлз Найт Чамерз каже, що „надії світа" можна ждати не від недосвідченої молоді, а тільки від людей, котрі свої думки випробували в практичнім приміненню. Багато думок має молодь про поправу життя та його прикрашення, але аж довше практичне життя може доказати, котрі з тих ідей справді збогачують, поліпшують та прикрашують життя.

ПЕРЕДЧАСНЕ ДОЗРІВАННЯ.

Часто чуємо похвали для людей, котрі замолоду заробляли на життя.

Генрі Нюмен, провідник руху Етичної Культури, називає натиск на дитину за скорий заробок на життя одною з найбільших небезпек молодих літ. Молодих людей не можна приневолювати силою, щоби заховувалися як старі. Громадянство зробить для себе найкраще, як воно буде хоронити молодь від передчасного зарібку. Заробляти на хліб замолоду значить стільки, що позбавляти себе можливости відкрити в собі пожиточні сили.

ДЕ СЛУШНІСТЬ?

Відомий бейзболовий грач Бейб Рут підписав контракт на наступний сезон. Контракт ґарантує йому річну платню в сумі 37,500 долярів. Ґазети говорять з того приводу дуже багато про обниження його платні, бо були часи, коли він брав на рік 80,000 долярів.

Може бути, що коли порівнати платню Рута з 1934. року з платнею з добрих часів, то Рутови робиться кривду. Але чи робиться йому кривду, коли президент Рузвелт за роботу, багато разів тяжчу, бере ледви два рази стільки?

ПЕРЕВОРОТ ПОГЛЯДІВ.

Американські ґазети завважують зприводу відкриття нового сезону в нюйорській опері Метрополитен, що заряд опери воскресив оперу Ріхарда Штравса „Сальоме", оперту на драмі англійського поета Оскара Вайлда.

Цим разом публика слухала з захопленням оперу, тоді як чверть століття тому її припинено з обуренням по першім представленню, бо в ній, мовляв, представляється пристрасний потяг геройки до мертвих уст улюбленого. Нині публика вже, видно, не бачила нічого деморалізуючого, ні обурюючого в зображенню таких почувань.

Зміна в становищі громадянства до штуки підсуває думку, що неморальність знаходиться часто не так у штуці, як радше в тому, хто оглядає твір штуки.

Двацять пять літ тому цензори чомусь боялися, що зображення чувств може викликати наслідування цих чувств у глядачів, а нині публика схиляється до думки, що зображення тих чувств може якраз найлекше покінчити з подібними нахилами в глядача.

Володимир Безушко.

БОГДАН ЛЕПКИЙ

(Життя і твори*).

(2)

В той час появилося чимало перекладів українських творів на чужі мови, в тім чимало з творів Лепкого. Поет із захопленням згадує відвідини місць, де творили Ґете і Шілер. Великанське враження зробили на нього німецькі музеї, в яких з подивом глядів між іншими на ґіґантичні подвиги грецьких мистців. Поет також пильно студіював матеріяли, з яких опісля повстала трильоґія.

Співпрацівник Б. Лепкого в таборах, д-р Кузеля, так пише про цю працю: „Ми лишили в таборах полонених чимало праці й енерґії, але винесли з них не менше досвіду і закріпили в собі віру в природжену культурну спосібність нашого народу. Відійшли з глибоким переконанням, що спільним зусиллям нашої інтеліґенції і простолюддя буде таки добута наша спільна краща доля". Ця добута віра у власний нарід є незвичайною цінністю. Тут також треба шукати підстав до плоду двацятьлітньої підготовки до трильоґії.

Тепер Богдан Лепкий сповняє обовязки професора української літератури в краківському університеті. Йомуж надано найвищі відзначення, якими розпоряджає наш нарід: він почесний доктор празького університету, член Наукового Товариства ім. Шевченка, почесний член товариства „Просвіта" у Львові. Борці за волю Східньої України наділили Богдана Лепкого золотим перстенем з гербом України і Мазепи за найкраще зображення визвольних змагань Мазепи в літературі. Поет має залишити цей перстень у завіщанню найліпшому наслідникови в ділянці історичної повісти. Цей перстень має в такий спосіб мандрувати з покоління в покоління.

Творчість поета поділилиб ми на дві части: в першій він дав велику скількість поезій і оповідань, в другій найбільше повістей. В поезії слідний вплив Шевченка, народньої поезії і Франка. Але Богдан Лепкий сказав у ній своє слово. — В любовній ліриці суперничить у нашій поезії лише з „Зівялим листям" Івана Франка. Ось заголовки кількох любовних поезій Лепкого: „Весною", „На Семеновій скрипці", „Буває в вечірню годину", „Буває", „Помежи нами", „Не знаю, де вона", „Чи зустрінемось", „Снишся мені", „Як сонце згасне", „Прийди до мене".

В малюванню картин з природи стає гідно побіч Шевченка, який у просторі і силі малюнку незрівнаний. Назвемо деякі з них: „Полудне в горах", „До Черемоша", „Як шумно филя грає", „На небі сонце гасне", „Остання ніч на селі", „Гість", „Сон чи ява", „Ніч над морем", „Яка чудова ніч", „Карпати", „Як сонце згасне".

Коли візьмемо поезії з лихоліття села, поезії з часів війни, як поезії громадянські, то в них Лепкий стає гідно побіч найкращих представників цієї поезії у нас, побіч Шевченка і Франка. Поезії зроджені сільськими настроями: „Ідiлля" (з 1891 р.), „Сонети" (з 1891 р.), „Сонет", „У жнива", „Я не дивлюся на село", „Стефаникови". З минулого: „На марґінесі книжки про Кричевського", „Голос зневіри", „Голос надії", „Прольоґ до Мотрі"; з воєнних: „У церкві", „Привид", „Весна" і „Ноктурн".

Згадати ще треба такі поезії як „В храмі св. Юра", „Суд над Шевчнеком", „Умер поет" і низку поезій, якими знаменна елеґійність, як поезіям, котрих зміст: туга і спомин.

Поет дав нам дійсно багато поезій, однак, на жаль, не у всіх допильнував поетичної форми.

Для тих, що бажалиб радісної поезії, поет дає таку відповідь:

Життя, мов скрипку музикант,
Строїло все мене.
Сумний мій спів, товаришу,
Бо все кругом сумне.

Богдан Лепкий відчув глибоко недолю нашого села. Поет дає таку паралелю:

Там лан, як полонина,
Там стерні, як щітина,
Там стирти, наче вежі,
А тут лищ межі, — межі.
Там збіже гей те злото,
А тут саме болото,
І кров і поту ріки —
І так на віки-віки!

„Хлоп — пише поет — платить по кілька разів тісамі податки, бідні працюють багачам задурно, щоб на переднівку позичити в них корець збіжа або кілька ринських. Жиди держать хлопське поле за проценти, а решту беруть адвокати. Тут (себто на селі) стрічається такі останки суспільного та народнього устрою зперед тисячі літ, що волосся дубом стає" („Оля"). А всетаке поет каже, що „непоборна сила дрімає в нашім полі". „Я вірю, як у Бога, у відродження країни"). Щодо мужицьких меж, то він переконаний, що вони щезнуть:

Розкинеться земля
Від заходу на схід,
Недільима, ціла,
Від заходу на схід
Як воздух, як вода.
Ти дав їй кров і піт,
Вона буде твоя.

В сторону противників мужика таке віщує поет (в 1911 р.):

Літа минуть. Грізні пожежі
Обернуть в попіл горді вежі,
А вітер попіл раз на все
В широкім полі рознесе,
Я слід содомського гріха.
Минеться лихо і зі сна
Проснуться люди.

— — — — — —
— — — — — —

Понесесь
По немежованому полі
З їх уст безмежна пісня волі,
Життя триюмф.

— — — — — —

І тоді
На людські ниви золоті,
І на сади рясні, веселі,
І на їх сумирні оселі
Зійде небесний херувим
З завітом вічного добра...

До нашої визвольної боротьби робить поет таку завваґу:

І не було нам
Розуміння помежи братами,
Ми доволі
Головою товкли й кулаками.
О, славо, кервавая славо!
Головою товкли,
Пожар кровю своєю гасили,
Нуждарями лягли,
Але браму таки відчинили.
(Писано в 1918/19 р.).

Український нарід здобуде волю:

Прийде момент і відвалиться [плита,
А воїни узброєні брехнею,
Упадуть ниць; зніметься прав- [да збита,
Скатована, рядном смертель- [ним вкрита.
Зніметься, встане — й світ пі- [де за нею.

Для незнаних героїв поет має такі слова:

Спіть, хлопці, спіть! Спіть, [хлопці, спіть!
Про долю-волю любо сніть.
Про долю-волю вітчини! —
Чи можуть бути кращі сни?!

Це гідний памятник незнаному українському жовнірови.

(Далі буде).

ЕВРОПА ВІДКРИВАЄ УКРАЇНЦІВ...

(УП) На таку тему уладив Український Інститут у Берліні виклад відомого в українських кругах перекладача творів Винниченка на німецьку мову, д-ра Шпехта. Виклад був надзвичайно цікавий і непомітно було на ньому дрімаючих, як на інших викладах.

Сама назва „Україна" оправдана, коли глядіти на неї з московсько-польського становища. За цю Україну забула Европа, забули Европейці, бо мають коротку память; але памятали за неї давніше аж до бою під Полтавою в 1709 році. Отже виходить, що Полтава була зворотним пунктом не лише в судьбі України, але і в знанні про Україну в Европі. Зате Европа запамятала собі добре Мазепу й зробила з нього якусь легендарну постать, не здаючи собі навіть справи, що така людина колись жила й трясла половиною Европи й Азії своїми комбінаціями. Чужинці подивляють українські степи, але не знають, що це степи українські, а не, як загально думають, московські. Подивляють українські співи та музику й танці, але й це у їх понятті московське. Нема кому Европі сказати, що перший збірник славянських законів, „Руська Правда", був чисто український, а не московський, та що епос про похід Ігоря є твір також українського духа.

В життю України Полтава відограла й відограє далі рішучу ролю. З Полтави вийшов почин української народньої літератури ще тоді, коли про Пушкіна ніхто й не думав. З Полтави й Сковорода вийшов, лише жаль, що він не проповідував своєї фільософії народньою мовою, але якимсь вавилонським жаргоном, московсько-польським-німецько-французьким зі значною домішкою латини. На Україні появився Шевченко, а Европа говорила про Гоголя, що став витвором української трагедії. По духу він Українець, а писав по московськи, хоч його батько писав по українськи. Дальше й відомий у московській літературі Короленко був шляхтич з Полтави.

Про Славян узагалі давніше в Европі дуже мало знали. Порівнюючи, недавно розійшлась по Европі славянська хвиля, одначе її трудно назвати славянською, а радше треба назвати московською, бо за винятком Міцкевича, Европа знала лише московську літературу. Щойно тепер починається робота над тим, щоби ближче пізнати всіх Славян і розібратися в їхньому життю. Европа приходить до переконання, що не все славянське є виключно московське. Починають навіть перекладати й твори з української літератури, щоб зробити їх доступними Европейцям. Сьогодні одначе й світ змінився до непізнання. Для маси тепер більш доступні імена Ампера, Вольти, Рентгена і т. п., як славних людей духові творчости. Деякі з тих імен стали просто народніми словами, а імя Рентгена стає навіть дієсловом „рентгенувати".

В 1313 році якийсь монах висказав про сіркову небезпеку у звязку з винаходом пороху, а на початку цього століття зробила це саме московська академія наук, признаючи українську мову за відрубну від московської. При цьому вона не здавала собі справи з того, яку медвежу прислугу робить вона тим „Росії". Та сама українська мова, про яку давніше говорили, що нею не може говорити освічений чоловік, бо бракує їй слів, здобуває собі нині ступінь за ступнем всі ділянки життя, чи того хто хоче, чи ні. Цеж мова є найбільше співуча зі всіх славянських мов і тому українські співаки славились так давніше в Московщині. А про багатство українських мельодій не приходиться вже й говорити, бо їх ніхто нині не знає на чужині, а коли хто й знає, то вважає за московські.

При кінці викладу висловлено побажання, що тепер найвищий час задожити Українцям якийсь фонд для роблення перекладів їх літератури на чужі мови. Як Европа їх пізнає, то й політична сторінка українського життя набере інакшого змісту.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЛОРЕЙН, О.
Діти до У. Н. Союза.

Надійшов Ювилейний Рік для нашої славної організації, для нашого У. Н. Союза. Минає сорок років його праці, а ту працю беремося пошанувати тим, що хочемо втягнути до Союза нових членів, молодь.

І наша громада мусить причинитися до відсвяткування того ювилею і вписати до Союза нашу надію, наших дітей.

Все те можна тут зробити, але треба лишити церковщину на боці. Треба памятати, що насамперед були відділи У. Н. Союза, а потім зорганізовані наші люди бралися будувати церкви. Молодь наша охотно приступає і до наших старших організацій, але ми її відпихаємо, коли, наприклад, накладаємо кари по Союзових відділах на членів за церковний пікнік і т. п. Ми її відпихаємо й тим, що заводимо на мітінгах спори за релігійні справи, хоч статут нашої організації це забороняє. Правда, що дуже часто буває так, що відділові урядники є і церковними урядниками. І для них є природним те, що хто в Союзі, той вже мусить і на церкву давати. Те все можна погодити, а треба поступати тактовно, особливо в громадах, де є дві, а то й більше церков і де Союзові належать до тих різних церков. Як кождий зачне у відділі тягнути за свою церкву, тоді, річ ясна, спокою не буде. А сваркою і непорозуміннями не дамо молодим заохоти приступати до У. Н. Союза. Тому Союзовий інтерес вимагає, щоби держатися по відділах статута й здалека від церковщини.

Михайло Галянка.

ВІННІПЕҐ, МАН. (Канада).
Гість з Америки: проф. В. Тимошенко у Вінніпегу.

Запрошений Союзом Українських Самостійників та Інститутом Петра Могили на Зїзди до Саскатуну та Едмонтону, проф. Володимир Тимошенко зупинився по дорозі у Вінніпегу. Тут заряджено для нього побачення з визначними особами в Інституті Інтернаціональних Справ. А в суботу, дня 23 грудня, професор Тимошенко дав дуже гарний відчит в укр. прав. соборі. Відчит був дуже цікавий, бо Шановний Прелеґент, визначний економіст, подав способи, якими Росія використовує українські землі. Між іншим професор сказав, що за всяку індустріялізацію в краю платить селянство, а коли Москва поширює індустрію залізну та вуглевну далі на півночі, то за неї мусить платити український селянин, не маючи з неї ніякої користи. Присутні мали нагоду почути з уст ученого економіста про способи советської господарки та переконатися, що та господарка не є на користь Українцям.

В неділю, 24-го грудня, Студентський Кружок „Прометей" уладив вечерю в честь Шановного Гостя. Вечеря відбулася в однім із найкращих ресторанів — в Пикорді. Вечерок був надсподівано успішний, за що належиться признання нашим студентам. На цім вечерку були присутні наші адвокати, доктори, вчителі та студенти. Промовцями були: Шановний Гість, о. мітрат Савчук, адвокат Свистун та редактор „Укр. Голосу", п. Мирон Стечишин. Між іншим піднесено те, що п. Тимошенко є визначним ученим, тішиться повагою серед наукових американських і світових кол, признає себе Українцем, а працюючи серед Американців і в американськім університеті, не вважає потрібним змінювати своє українське імя.

Студентський Кружок „Прометей".

Українські студенти міста Вінніпеґу гуртуються в студентськім кружку. Це є переважно студенти університету. Збори кружка відбуваються майже кождої неділі. В програму входять: відчити, дебати, дискусії та кілька концертових точок. Цей дружок є звязаний з усіми студентськими кружками в Канаді в одну централю, як також із студентською централею „ЦЕСУС" у старім краю. Кождого року заряджується міжпровінціональну дебату. Студенти є активні та тішаться повагою як між своїми так і між іншими народностями.

Союз Українських Самостійників.

Інститут Петра Могили вже здобув собі славу серед канадійських Українців. Кождого року скликає він загальні зїзди, головно в Саскатуні та в Едмонтоні, а на тих зїздах рішається багато справ, які обходять українське громадянство в Канаді та Українців узагалі. Люди, що гуртувалися при тих інститутах та рікрічно зїздилися на зїзди, вважали за відповідне створити українську політичну національну організацію. Ця організація була створена 1927 року. Її названо „Союз Українських Самостійників".

Подав Мих. Іванчук.

СТРІЛЬЦЯМ НА СПОМИН.

Скотилося сонце в гори,
Зірки визирають,
Ідуть стрільці-бойовики
Тай сумно співають.

І згадали у тій пісні
Богдана, Трясила...
Ой, чогось їм сумна туга
Серденько здавила...

Напереді іде сотник,
Чогось зажурившись,
А зпоза гір місяць сходить,
Хмарами повившись.

Кинув промінь невеселий,
Освітив ним бори...
Ідуть стрільці похмурені —
Покидають гори...

Загреміло в лісах темних,
Кулі засвистали...
Стрільці наші січові
Окопів допали.

А зі сходу понад гору
Сумний вітер дує
Й невеселу стрільцям вістку
В окопах віщує...

Маруся Ільницька.

ВІДОЗВА
до односельчан зі Старого Села, пов. Дрогобич, Західня Україна.

Дорогі Землячки в Новій Землі! До Вас звертаємося з Краю Вами незабутого. Життя наше тяжке, тернисте, в нас у Старім Селі дрогобицького повіту вже завитали злидні. Проте ми рішилися на велике діло. Наш громадянин Михайло Перхун подарував стару будівлю на читальню. Однак вона непригожа на домівку, тому ми рішили її перебудувати. Дещо грошей зібрали, але це все замало. Тому отсею дорогою звертаємося до Вас з гарячим проханням, Громадяни Нового Світа, відгукніться, поможіть старому Кразви, який знаходиться сьогодні в невідрадних відносинах. Складате хоч найменші жертви. Віримо, що наш голос не піде надармо.

Заразом Виділ Читальні „Просвіта" й старшина кружка „Рідної Школи" в Старім Селі дає повновласть Вп. П. Ількови Сороці, 2800 W. 2nd St., Chester, Pa., збирати датки на перебудову нашої домівки.

Віримо, що не забудете за нас і пришлете нам матеріяльну поміч, за яку двигнемо святиню української культури. Згори складаємо всім Вп. П. Жертводавцям за океаном щире українське спасибіг.

За Виділ чит. „Просвіта" й Старшину Кружка „Рідної Школи" в Старім Селі, пов. Дрогобич:

Михайло Перхун,
секретар читальні;
Дмитро Калічак,
секретар Кружка „Р. Ш."

Даючи повищу просьбу до проголошення, я вірю, що громадяни Старого Села, а також і інших поблизьких сіл дрогобицького повіту, відгукнуться як слід на неї та зложать від себе відповідні жертви. В ціли завязання збіркового Комітету прошу голоситись на мою адресу,

Ілько Сорока.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана, складаю подяку товариству „Запорозька Січ" і членам У. Н. Союза, членам Робітничого Союза, сусідам, краянам і всім тим, що віддали покійному останню прислугу, а Головному Урядови за скоре виплачення посмертного.

Бажаю нашій організації великого успіху. Чужа земля хай буде йому пером.

Марія Чірка Лемішка.

Я, нижче підписана членкиця 18 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку всім Головним Урядникам У. Н. Союза й желаю їм успіху за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $25, котрі стали для мене великою поміччю около девять лід моєї недуги. Також складаю щиру подяку секретареви 18 від. У. Н. Союза за його труд і желаю йому доброго щастя в організуванню нових членів до 18 від. У. Н. Союза.

Звертаю увагу тим, котрі ще не належать до У. Н. Союза, щоби не спізнились, але якнайскорше удались до відділових секретарів У. Н. Союза, а вони дуже радо обслужать і впишуть вас до відділу і У. Н. Союза. Нема другої такої організації, щоби давала таку велику поміч, як дає своїм членам Батько Союз. Бо вже неодному членови і неодній членкиці обтер і обтирає сльози. Тому не тратьте часу, але якнайскорше і якнайчисленніше приступайте у своїх місцевостях до відділів У. Н. Союза, щоби не було для вас запізно, коли будете потребувати помочи. Тож вписуйтеся самі, як і ваші діти, до славної організації У. Н. Союза.

Матрона Глюз.

НОВИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ЧУДО СВ. НИКОЛАЯ, написав В. Левицький. Драматична картина на три дії, після апокрифів. Для старших. 12 осіб — 20 ц.
МАТИ, драма з народнього життя на 4 дії, І. Я. Луцика. 11 осіб — 35 ц.
З ТАМТОГО СВІТА, комедія в трох діях. В. Мартиневича. 15 осіб — 45 ц.
ЗМІЙКА, В. Ришкова, комедія на 4 дії. 9 осіб — 50 ц.
МОТРЯ, нісценізація історичної повісти Б. Лепкого на 5 картин, осіб 21 — 35 ц.
КНЯГИНЯ КАПУЧІДЗЕ, фарс на 3 дії. А. Моллер. 10 осіб — 45 ц.
ВЕЧІР НА ХУТОРІ, або **Василь та Галя.** Песа на 1 дію. 4 осіб — 20 ц.
ШВЕЦЬ ЖЕРДКА, або **Барон на Літниську.** Комедія в 3-ох діях. 12 осіб — 45 ц.
ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Косовського, 13 осіб — 30 ц.
СОТНИКІВНА, песа в 5 діях, з історичної повісти Богдана Лепкого. „Сотниківна" перероблена для сцени Олексою Скалозубом, 15 осіб — 40 ц.
ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів гетьмана Мазепи, 8 осіб — 35 ц.
ДАНИЛО ЧАРІВНИК, або **Вратоване Супружжа,** комедія на 4 дії зі співами, 5 осіб — 25 ц.
ВОЄННА ЗАВЕРУХА, траґікомедія на 4 дії зі співами, 6 осіб — 25 ц.
ДВА ДОМИКИ Й ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького, 8 осіб — 15 ц.

Замовлення слати до:
SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БРОНКС, Н. Я. Звичайні збори відділу 298 відбудуться в четвер, 18. січня, в годині 8-мій ввечір, в гали під ч. 1274 Гов Евеня, перший поверх. Присутність усіх членкиць і членів Тов. „Любов" обовязкова. — Мих. Федосик, предс.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Подається до відома членам Тов. Запорозької Січи, від. 385, що місячні збори відбудуться в неділю, 21 січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, 6-та Еве. і Юніверзіти, Н. Е. Будесь принимати нових членів. Хто ще не змінив грамоти, най зголоситься на мітінгу. Хорий член, коли не повідомить опікуна хорих, тратить право до запомоги. — Я. Греськів, предс.; Н. Дмитрук, кас.; О. Козак, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. На річних зборах Тов. Запорозька Січ, від. 355, вибрано уряд на 1934 рік як слідує: П. Рак, предс.; Н. Калагурка, заст.; Ф. Солоничний, кас.; Ю. Мізин, заст.; П. Занько, секр.; Анна Юркевич, заст.; С. Юркевич і Іван Рак, контр. комісія; Процко Швець і Катерина Занько, комітет хорих; Дмитро і Петро Ганьківсьі, хорунжі; Ф. Солоничний, кошовий. Перші збори відбудуться 21 січня, точно в годині 2-гій пополудни, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів явитися, бо зістали важні справи з минувшого року. Хто бажає змінити свою грамоту, нехай зголоситься до секретаря.

ГЕМОНД, ІНД. Бр. св. Я. Хрестителя, від. 107, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 21 січня, в годині 3-тій пополудни, у Брукс Гавз, 1029 Конкей ул. Проситься всіх членів прибути на означений час. — Іван Маслійчук, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 21 січня, в годині 1-ій пополудни, в церковній гали на Кліперт і Едвард. Проситься всіх членів прибути на ці збори. Буде справоздання з цілого року і вибір уряду на 1934 рік, бо на минувших зборах було замало членів, щоб можна було вибрати уряд. Проситься всіх довгуючих членів вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі хочуть змінити свої грамоти, нехай принесуть старі грамоти на ці збори. Проситься членів на означений час, щоб можна скінчити збори якнайскорше. — П. Пошивак, предс.; В. Шеремета, кас.; В. Бартош, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Н. З. П. Д. Марії, від. 112, повідомляє всіх своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 21 січня, зараз по Богослуженню, в гали церковній на Калич Еве. Проситься довгуючих вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Уряд на 1934 рік є: Олена Проць, предс.; Ева Лялік, кас.; Катерина Габрівська, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Василія, від. 214, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 20 січня, в парковій гали на другім поверсі, точно в годині 6.30 ввечір. Проситься всіх членів прийти на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження, яких не скінчилось на річнім мітінгу. Довгуючі члени конечно мусять вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — Стефан Симирак, преда.; Теодор Дорош, кас.; Стефан Завадівський, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 21 січня, в годині 1-ій пополудни, в гали Народ. Помочі, 525 В. Раен Еве. Кождий член має явитися хоч раз на рік на річний мітінг. Буде справоздання за 1933 рік і вибір уряду на 1934 рік. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Терлецький, пр.; Мих. Когут, кас.; Теодор Нановський, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира Вел., від. 179, дає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що на річнім мітінгу 19 грудня потверджено старий уряд на рік 1934: Микола Тильович, предс.; Павло Голдак, заст.; Василь Голдак, фін. секр. Микола Федчак, заст.; Мих. Стеців, рек. секр.; Мих. Кульчицький, кас.; Василь Білик, заст.; Мих. Паращак, Мих. Бартіш і Тимко Шпит. контр. комісія; Іван Онуфрей, маршалок; Мих. Слонський і Іван Гатлан, прапорчики. Мітінги відбуваються в трету неділю по першім кождого місяця, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі, 1523 Гікори ул. Ухвалено, що вразі слабости член має зголоситись до рекордового секретаря, тому проситься, щоби кождий місцевий і позамісцевий член подав свою точну адресу на слідуючий мітінг. Проситься членів приєднати хоч по одному новому членови. Також проситься записувати свої діти до У. Н. Союза. — Мих. Стеців, рек. секретар, 1301 Sidney St, St. Louis, Mo.

ЛОРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союза, від. 50, повідомляє членів, що мітінг відбудеться 21 січня, в годині 1-ій пополудни, в гали де звичайно при 33 і Гров. Кождий член має платити свої вкладки кождого місяця, бо відділові гроші таки заморожені в банку. Хто не заплатить буде суспендований. — М. Шемичек, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє усіх своїх членів і членкиць, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 21 січня, в годині 2-гій пополудни, в гали звичайній. Мітінг відложено челя, від. 230, повідомляє усіх своїх членів прибути точно на означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени зволять прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Іван Бряць, предс.; Й. Білик, кас.; Ілія Сухий, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 20 січня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній 1231 Скотт ул. Напоминається всіх членів прибути на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, нехай принесуть свої старі грамоти на мітінг. На річних зборах вибрано уряд на 1934 рік як слідує: Теодор Барсук, пр.; Василь Яремчук, заст.; Микола Кудринський, секр.; Василь Танін, заст.; Михайло Патер, кас.; Андрій Гатала, заст.; Михайло Адамчук, Павло Стецик і Теодор Черник, контрольори; Йосиф Сосницький, Іван Пунько і Т. Черник, надз. хорих; Микола Петричко і Андрій Ковтун, хорунжі. — Микола Кудринський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг відбудеться в неділю, 21 січня, в годині 1-ій пополудни. Проситься членів конечно прийти на цей мітінг, бо є багато важних справ до полагодження. Також довгуючі члени щоб старались поплатити свої довги, бо товариська каса у тім році за нікого не буде більше закладати. — В. Чмир, предс.; Ів. Ступецький, кас.; В. Тарас, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє своїх членів, що місячні і річні збори відбудуться в неділю, 21 січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Оклей і Райс ул. Обовязком є усіх членів прийти на ці збори, вибрати уряд на 1934 рік і вислухати справоздання з цілого року. На цех зборах буде присутний п. Т. Шпікула, радний У. Н. Союза. — П. Са[illegible], предс.; В. Пилипів, кас.; Г. Ониськів, секр.

— Здається, що той Притука уявляє собі, нібито він щось ліпшого від мене. Так задирає голову та вдає, ніби зовсім не знає мене!

— Не роби собі нічого з того дурня. Чим він є нині, тим ти був уже давно!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу.

Від. 18. ОДВУ ім. Ю. Головінького влаштував дня 5. листопада жалібний концерт у честь поляглих героїв.

Чистий дохід у сумі $100 вислано через Обєднання на визвольну акцію.

Григорій Яськів, касієр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА.

На інвалідів і Рідну Школу.

У нашій місцевости відбулася збірка на інвалідів і Рідну Школу дня 26. листопада. Зібрано на Рідну Школу $5.84 і на інвалідів $8. — Разом зібрано $13.84.

Гроші вислано через Обєднання на призначені цілі.

Н. Андрійчин, секр. парох.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

На інвалідів.

Громада при українській прав. церкві святкувала 26. листопада м. р. листопадову річницю. Відправлено панахиду за душі славних борців за волю України. Панахиду відправив о. Е. Королишин, котрий зібрав жертву на інвалідів.

Пополудні відбулася академія в салі, де також зібрано жертви на інвалідів. — Разом зібрано $14.65.

Через Обєднання вислано на наших братів інвалідів $14.50.

Володимир Рекрут.

СТЕМФОРД, КОНН.

Збірка на Рідний Край.

Заходом Комітету Злучених Українських Організацій міста Стемфорду відбулося в неділю, дня 19. листопада в салі церковній Свято Української Державности.

Вступне слово до зібраних сказав о. Федаш. Хор Боян і місцевий діточий хор під управою дяковчителя Петра Шавінського відспівали кілька пісень.

Гром. Теодор Свистун виголосив святочну промову, закликуючи усіх до боротьби за свобідну українську державу.

Баритонові соля відспівав Евген Жуковський з Ню Йорку. Підчас програми приграли на пяні панни: Анна Панасюк і Оля Кругляк. Деклямували шкільні діти, а зі старших І. Михайлишин. Парох о. Федаш візвав присутних до жертв на допомогу визвольним змаганням Рідного Краю.

Збіркою занялися пані: Анна Блащук і Марія Панасюк.

Жертвували: Бр. св. Михаїла, від. 350 У. Н. Союза і Ук. Амер. Ситивенський Клюб по $10; Співацький Кружок Боян $9.76; Бр. св. Петра й Павла $5; по $2: П. Вальчук, М. Ґайовський, Т. Пастущак, І. Михайлишин, І. Дорош; по $1: П. Хома, К. Кулгавич, С. Корінь, О. Грицишин, А. Кругляк, С. Паньків, С. Коривчак, М. Сливінський, М. Лисобей, А. Фурик, Н. Когут, І. Кресан, І. Тирчик, Д. Малиняк, А. Городиський, С. Панасюк, І. Зельонка, К. Корінь, П. Кацялуський, М. Блащук, П. Шавінський, о. В. Федаш, А. Карай, Н. Заплатинський, М. Панасюк, С. Лисобей. — Дрібними датками зібрано $3.49. — Разом зібрано $76.25, які вислано через Обєднання по половині на боєвий фонд і на інвалідів.

Комітет Свята.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ.

На визвольну боротьбу.

За старанням відділу 35-го „Організації Державного Відродження України" відбулося в неділю, 29 жовтня, в Українськім Народнім Домі протестаційне віче.

Предсідник п. Т. Чорній у вступнім слові пояснив ціль віча й обставини на радянській Україні, котра була перед війною шпіхлірем цілої Европи, бо Москва хоче наш нарід в підлий спосіб винищити.

По короткій промові предсідника Т. Чорнія о. Гр. Климович виголосив реферат у справі голоду на Україні.

На місце царської Росії прийшла червона Москва, яка будує нову Росію на українських кістках. Такого діявольського пляну ще ніхто не бачив, як той, який тепер має большевицька влада на Україні, бо її ціль голодом і нуждою знищити наш нарід.

Аж 48 тисяч Українців пішли в чужі сторони шукати хліба, бо кацапня вигнала їх з батьківської землі, а на їх місце насадила чужих кольоністів.

Такесаме діється з нашим народом і під іншими окупантами, де нашого брата вороги виучують у своїх школах на хрунів і зрадників свого народу.

На закінчення свого реферату о. Гр. Климович закликав нарід до єдности й любови між собою, бо наближається хвиля, що треба нам стати до боротьби з окупантами за наші рідні землі.

Притім прочитано резолюції, котрі вислано до Вашингтону і до чужих держав. По прочитанню резолюцій предсідник п. Т. Чорній попросив присутніх жертви на покриття коштів і на допомогу визвольній боротьбі.

Співом „Ще не вмерла Україна" закінчено віче.

Датками зібрано на вічу $10.85; в церкві з панахиди по поляглих героях $2.75. Разом усього $13.60. Розходи $1.60. Осталось $12.00, які від. 35. О.Д.В.У. вислав на боєву акцію через Обєднання.

В. Захарків,
І. Гриняшин,
секретарі протест. віча.

БОСТОН, МАСС.

На боєву акцію.

Хоч які в нас тяжкі часи, та таки завжди знайдеться горстка свідомих і жертволюбних громадян, які попруть кождий поклик, кожду збірку.

На Різдво Христове о. Желехівський згадав за рідний край, а члени місцевого відділу ОДВУ, Марійка Музика і Софійка Шафранська та Данило Бортник пішли за збіркою і зібрали на боєву акцію $8.44.

В грудні відбулося орґанізаційне віче ОДВУ при співучасти буковинських Українців, які починають тепер разом з нами працювати для справи визволення нашого народу. Говорено про потребу спільної орґанізації для спільної боротьби з усіми окупантами. Забирали голос: о. Желехівський, а далі громадяни Чопик, Найда, Ірха та Е. Соліven. Збіркою занялися Анна Чопик і Ю. Смаш і зібрали $8.20. Разом всилано до Обєднання на боротьбу $16.64.

Н. Давискиба.

НАПАД НА ЕКЗЕКУТОРА.

Судовий екзекутор Громадка хотів перевести на торзі в Хусті (Закарп. Україна) кищенькову екзекуцію проти хустського господаря, Миколи Раняка. Раняк ходив із своїм братом, обзираючи худобу, коли раптом приступив до нього екзекутор і витяг з його кишені 2,200 кч. Коли екзекутор витягав гроші, хтось, — може й один з Раняків, — закричав: „злодій". На це позбігалися люди й побили екзекутора і поліціянта, який його проводжав. Нападених оборонили жандарми. В межичасі хтось вирвав від екзекутора гроші та забрав його торбу з письмами.

Катехит: Чому в „Отченаші" просимо хліб на щодня, а не на тиждень?

Ученик: Бо за тиждень хліб зачерствів би.

Емеритований професор пішов зі сином на полювання. Прийшли на велику поляну. Професор витягнув патрони та хоче набивати. Син звертає увагу, що в патронах нема пороху та шроту. Тут вибігає заяць. Професор прицілюється і хоче стріляти. Син каже:

— Тату, що робите, таж ще не маєте набито?

Батько (прижмуривши око): Пст, тихо, заяць того не знає.

— Чому женишся вдруге?

— Щоби мені колись замкнула очі.

— Я вже мав дві жінки, то вони навпаки: отворили мені очі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(27).

Одного дня на молодого Алалуса прийшла нагла зміна. Він любив виходити самий у ліс. Ідучи лісом, він оглядався боязко на всі боки, бо боявся найменшого шелесту. Кождий звук нагадував йому дикого звіра. Все це змінилося одного разу, гейби рукою відняв. Він скоро опанував уживання лука й списи. З великою цікавістю та страхом він дивився, як Тарзан зістрілив луком багато звірят, великих і малих, на поживу.

Одного разу він бачив, як Тарзан убив одним ударом своеї списи велику львицю, що заскочила Тарзана на дорозі до його улюблених дерев. А потім прийшов день для молодого Алалуса. Він і Тарзан полювали, коли Алалус сполошив невелику череду диких свиней. Алалус убив дві свині стрілами, а решта розбіглася. Тільки один великий дик, побачивши Алалуса, кинувся на нього. Хлопець спершу думав утікати, бо одичений інстинкт казав йому ратуватися втечею.

Мужчини Алалусів усе ратувалися від небезпеки втечею, і тому вони бігали дуже скоро. Не було такого ворога, котрий міг би їх дігнати. Молодого Алалуса можна було піймати тільки підступом. Він знав, що він може перебігти дика, але його задержала нагла думка. Його права рука посягнула назад, потім кинулася вперед, а ввесь тягар тіла попер розмах списи. Списа вдарила дика в праву лопатку і дик повалився неживий на землю.

На лиці Алалуса появився новий вираз. Він уже не мав виразу звірини, за якою жeнеться ворог, і не просмикався він лісом. Він ішов тепер просто, як сміливий мужчина. Бо це перший раз Алалус заховувався як відважний чоловік, хоч його змалку навчили жінки заховуватися як трус. Можливо, що хлопцеви це ніколи й на думку не прийшло, але Тарзан відразу зрозумів, що перша жінка Алалусів, котра стрінеться з ним, матиме найбільшу несподіванку свого життя.